Kamil Borecki

[Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”]

<https://orcid.org/0000-0002-1938-6762>

Rozstrzygnięcie I edycji Konkursu na najlepsze prace licencjacką i magisterską z wykorzystaniem historii mówionej

DOI: 10.26774/wrhm.314

W 2021 r. Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” wraz z Polskim Towarzystwem Historii Mówionej zorganizował I edycję Konkursu na najlepsze prace licencjacką i magisterską z wykorzystaniem historii mówionej. Celem konkursu było wyłonienie wyróżniających się prac, których autorzy świadomie zastosowali w swoich badaniach metodę historii mówionej, sięgnęli do relacji świadków historii – zarówno wywołanych samodzielnie na potrzeby pracy, jak i zdeponowanych w kolekcjach archiwalnych, dokonując ich głębokiej analizy źródłowej i nie poprzestając na wykorzystaniu cytatów jedynie dla zilustrowania omawianych zagadnień, a także wykazali się znajomością i zrozumieniem literatury naukowej z obszaru historii mówionej.

W konkursie mogli wziąć udział studenci lub absolwenci uczelni wyższych, którzy obronili swoje prace licencjackie lub magisterskie pomiędzy 1 stycznia 2020 r. a 30 września 2021 r. Dla laureatów konkursu przewidziane były nagrody finansowe. Ostatecznej ocenie Kapituły konkursu poddano osiem prac (po cztery w każdej z kategorii). Pomimo braku ograniczeń co do dyscyplin naukowych reprezentowanych przez zgłaszane prace, wszystkie one mieściły się w obszarze historii i powstały na wydziałach lub w instytutach historii uniwersytetów: Gdańskiego, Jagiellońskiego, Pedagogicznego w Krakowie, Rzeszowskiego, Warszawskiego oraz Wrocławskiego.

Powołana przez organizatorów konkursu Kapituła obradowała w składzie: dr Marcin Jarząbek (Przewodniczący), dr Katarzyna Bock-Matuszyk, dr hab. Dobrochna Kałwa, dr hab. Marta Kurkowska-Budzan (wyłączona z oceny pracy swojej magistrantki), Marek Szajda i dr Katarzyna Waniek.

Pierwszą nagrodę w kategorii praca licencjacka przyznano Maciejowi Waleńczyńskiemu za pracę pt. „Trzeba było zacząć od nas...”. Transformacja po 1989 roku opowiedziana przez elity z Państwowych Gospodarstw Rolnych [na podstawie relacji zebranych w 2020 roku w powiecie kętrzyńskim, województwo warmińsko-mazurskie], napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Jerzego Kochanowskiego na Uniwersytecie Warszawskim. Kapituła doceniła tu w szczególności zakres wykonanej pracy badawczej, w tym ilość danych zgromadzonych w nagranych przez autora relacjach historii mówionej oraz poziom ich analizy i stopień wykorzystania, a także rzadko obecny w pracach licencjackich sposób formułowania problemów badawczych i wnioskowania, który skłania czytelnika do podjęcia naukowej dyskusji. W narracji dostrzeżono również pasję badawczą w szukaniu odpowiedzi na postawione pytania, a także znajomość najnowszej literatury przedmiotu.

Pierwszą nagrodę w kategorii praca magisterska otrzymała Karolina Domańska za pracę pt. Popularność amerykańskiej koszykówki jako fenomen kulturowy okresu transformacji w Polsce lat 90. XX w. (na przykładzie województw

południowo-zachodnich), napisaną pod kierunkiem dr hab. Marty Kurkowskiej-Budzan na Uniwersytecie Jagiellońskim. Kapituła doceniła tu w szczególności doskonałe połączenie pasji i eksperckiej wiedzy w odniesieniu do opisywanego zjawiska z bardzo dobrym warsztatem metodologicznym w obszarze historii mówionej i doświadczeniem w wywoływaniu źródeł historii mówionej. Praca zaimponowała rozmiarami i zakresem drobiazgowo wykorzystanych źródeł różnego typu, przy czym głęboka analiza wywołanych samodzielnie źródeł historii mówionej pozostawiała w niej podstawowym punktem odniesienia i w wielu miejscach centralną ośią narracji.

W toku dyskusji Kapituła zdecydowała jednogłośnie nie przyznawać nagród za drugie miejsce i wyróżnień w obu kategoriach konkursowych. Członkowie Kapituły docenili zarówno pomysły, jak i zaangażowanie autorów i autorek wszystkich zgłoszonych w konkursie licencjatów i prac magisterskich, jednak zwrócili uwagę na brak w nich odwołań do literatury naukowej dotyczącej historii mówionej oraz – co nawet ważniejsze – refleksji nad tym, czym jest dla autora historia mówiona jako źródło i w jaki sposób wykorzystuje ją w pracy naukowej. Kapituła uznała za niewystarczające do uzyskania nagrody lub wyróżnienia korzystanie z nagranych wypowiedzi świadków historii wyłącznie w funkcji ilustracyjnej, bez poddawania ich analizie i interpretacji.

Uroczyste wręczenie nagród i podsumowanie konkursu odbyło się 30 listopada 2021 r. w Ośrodku „Pamięć i Przyszłość”/Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu. Było ono połączone z seminarium naukowym, podczas którego laureaci mieli okazję przedstawić swoje badania i poddać je pod publiczną dyskusję z udziałem członków Kapituły.

Organizatorzy konkursu planują ogłosić kolejną edycję konkursu, w której możliwe będzie zgłoszenie prac licencjackich i magisterskich obronionych między 1 października 2021 r. a 30 września 2022 r.